

G o l o b :

Obupa prerok si zlovest,
režiš se zlu, ki slutiš je.
Da vtolil eno bi bolešt,
jaz dal bi glas in perje vse.
Ti kolneš! Zase vsak pojvã!
Ljubezni sami jaz živim.

K r o k a r :

Živeti češ za prazen dim ?
In črni tič se skrohota.

G o l o b :

Zloděj, ki zливаš žolč grdo,
k nesrečnim smrtnikom letim;
ponesem vejo oljkino,
jih ž njo vtolažim, zveselim.

K r o k a r :

Golob, ti sam in vejica
prav kmalu bosta pekla se.
Hudičev dvojčič človek je.
In črni tič se skrohota.

Izredka se dobi tak izraz divjega obupa,
kakor ga je naslikal pesnik v tej pesmi.
Na nižje, zatirano ljudstvo je morala silo-
vito vplivati.

V pesmi „Les Escargot“ šiba v perečem
sarkazmu buržoazijo svoje dobe. V prevodu
slove ta pesem:

Policaj mi je velel: Proč od tod!
Stanú grem iskat na kmete.
Tu slinasti polž mi prestreže pot,
pokaže roge mi napete.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Postavlja se polž, si misli tako:
Fej, ti proletarski nesvestnik;
saj nimaš ni strehe nad sabó;
jaz, polž, sem pa slaven posestnik!
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Sred svoje sive palače srčãn
se slinasti polž napihuje,
kot kakšen odlikovani meščãn,
ki z okna se v svet izkazuje.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Pomanjkanje nič ga ne skrbi,
in ne, kdaj bo rok stanarine,
če se pa sosedov kaj zboji,
zapre se brž v svoje lupine.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Tak top je, da mu še dolgčas ni.
Skrb zase le tare ga v prsih.
Iz drugih dela lepo se mastí,
se plazi po rožah in trsih.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Najlepše naj tiči se mu oglašé,
ne gane ga to in ne moti,
zagaman še komaj, komaj ve,
da je kje kak glas in peroti.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Hudirja! Tič je ta buržoã.
Od pameti malo se vleče.
Pač boljša je svoja hiša doma,
da druge se lahko ven meče.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

V dveh zbornicah, čujem, postave dajó
njihovi poslanci — veljaki.
Poslanec pač morda še pãr (pair) celo bo.
Precěj jih vem, ki so prav taki.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Le plezajmo! Polž nam je zgled! Za njim!
To dvigne še mene izganca!
Za polža volivca se že vzgojim,
morda še za polža — poslanca.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Iz vladarjev se norčuje v nastopni pesmi:

Služba mi preroška narekuje,
da razkrijem tmò bodočih dní,
da vladarje vrh zemlje kaznuje,
v starem svetu jim potop vskipí.
Kmalu vali vse preplavijo.
Ocean rujove, venkaj sili.
„Glejte“, kličem. „Sanjaš“, pravijo.
Bore kralji! Vsi bodo vtonili!

Huda kazen za te dobre kneze,
ki tak lepe zakone dajó!
Sužnih znakov, jarmov težke peze,
ljudstvo je brezbrizno vzrok samó.
A valovje svojo pot drví
proti njim, ki so tak varni bili;
zdaj pa zanje niti barke ní.
Bore kralji! Vsi bodo vtonili!

Afriški despot, ki bos kraljuje,
Kamov črni sin, vodé krotí:
stari fetiš moj vas že vstrahuje,
da dohodek se mi podvojí.

Dobri kralj! Podložnike lovi,
— mnogo ladij so že napolnili —
jih prodaja kruti sužnosti.
Bore kralji! Vsi bodo vtonili.

Semkaj vsi, azijski sultan vpije:
skopljenci, vezirji in žené!
Da valovom jeza se razbije,
vaša trupla naj jo zajezé.
In v serailu, kjer parfum diši,
kjer čuvaji radi bi vbegnili.
Puši, zeva; „glave proč!“ velí.
Bore kralji! Vsi bodo vtonili.

In v Evropi, kjer potop vskipeva,
iščejo si skupne pomoči.
„Bog nas sodi“, jim zastonj odmeva,
Bog jim pravi: Plavajte samí.

Vali vse te vzvišence požró,
préstoli se bodo jim razbili,
kron zlato v denar jim prekujó.
Bore kralji! Vsi bodo vtonili.

Kje so, prerok, ocean, viharji!
Narodi smo, ki nas glad drví.
Česa treba je, zdaj vemo, s carji,
za nas brez koristi, brez moči.
Bog jim naše vale bo poslal,
saj so dolgo zapeljani bili.
Pa zasije nebes; vtihne val.
Bore kralji! Vsi bodo vtonili!

Poudarjamo, da sta ti dve poslednji pesmi
zloženi neposredno pred revolucijo l. 1848.
Imeli sta mnogo vpliva. (Dalje.)

Književnost.

Hrvaška književnost.

Knjige „Matica Hrvatske“ za l. 1900.

Vjenceslav Novak. *Posljednji Stipančići*. *Povijest jedne patricijske obitelji*. Zabavne književnice „Matica Hrvatske“ svezak 224 - 226. 8°. Str. 254. Ciena 75 novčičev. — Udom „Matica Hrvatske“ že dobro znani pripovedovalec slika v pričujoči povesti življenje in značaj senjske premožne in vzgledne obitelji Stipančićev. Dejanje se vrši v tisti dobi, ko so Senjani silno mrzili vojaško upravo (oblast) v prvi polovici pretečenega stoletja. Stipančić, zadnji potomec iz bogate stare senjske patricijske družine, hotel je biti povsod prvi, imel se je za velikega učenjaka in aristokrata, dasi to nikakor ni bil, vkljub velikemu imetju. Bil je zelo ošaben in prevzetan do svojih rojakov. Največje upanje pa je stavil na svojega nadepolnega sina Jurja, kateri naj bi nekoč proslavil njegov rod z visoko častjo in dostojanstvom, medtem ko je popolnoma preziral odgojo svoje hčerke. Mimogrede se je vtikal v politiko, s katero je hotel svojemu sinu pridobiti slavno bodočnost. Končnega propada in sramote svoje hiše ni doživel, dasi ga je mogel slutiti, ker ga je preje rešila smrt. Po njegovi smrti si je prilastil njegov ničvredni sin, izdajalec svojega naroda, še zadnji ostanek premoženja, tako, da je nekdanj bogatega in ošabnega Stipančića žena prišla na večer svojega življenja na beraško palico; hišo pa nekdanj slavni in ugledni senjski patricijev je kupil neki mlad — čevljar. Torej nam kaže ta povest zopet resnico pregovora: „Kdor se povišuje, bo ponižan.“

Vrh tega se pisatelj tudi dotakne politiškega probujenja Senjanov po kanoniku župniku Filipu

pl. Vukasoviću iz narodnega spanja; ravno v tej dobi sta delovala tudi Janko grof Drašković in dr. Gaj. Knjiga je pisana v lepem, priprostem jeziku, da se lahko čita in razume. O. B. Šalamun.

Pro Charitate. Strenna agli Orfanelli di Betlemme. Str. 43. Cena 50 f. — Lektor talijanskega jezika na Zagrebškem vseučilišču Alojzij Manzoni, izdal je to brošurico, v kateri je priobčil v hrvaškem in talijanskem jeziku več razprav in književnih ocen. Na prvem mestu je prevod lepega premišljevanja znanega Capecelatra: „Božić“, potem sledé razpravice: „Il Padre Ermano Cohen“, „I fratelli Ratisbonne“, „Francesco Hettinger“, „Augusto Conti“, „Kardinal Augustin Bausa“ itd. Na koncu je pa nežna pesemca Julija Carcana „Angele Dei“, katero je uglasbila izdajateljeva sestra Ida Manzoni. Zelo pripravno in v dobrem duhu napisano knjižico radi priporočamo. Janko Barlè.

Poljska književnost.

Za Svetozar Hurbanom - Vajanský m najplodovitejši slovaški novelist je Matija Bencur, ki je splošno znan pod imenom Martin Kukučín. Kakovost njegovih pripovedk in novel izpričuje nam ravnokar izdani prevod nekaterih v poljskem jeziku, ki je izšel kot 136. zvezek „Biblioteke dzieł wyborowych“ z naslovom: Marcin Kukuczyn (Maciej Bencur) *Obrázky i nowelle*, w przekładzie Romana Zawilińskiego. Varšava 1900 Str. 172, cena 25 kop. Knjiga obsega pet novel in sicer: „Nesprebujen“, „Vaški roman“, „Senca in luč“, „V šolo“ ter „Visi-